

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-04/25-01/2

URBROJ: 65-25-2

Zagreb, 4. travnja 2025.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (Narodne novine, broj 81/13) u prilogu upućujem *Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanom izvanrednom sastanku Europskoga vijeća, 6. ožujka 2025. i redovnom sastanku Europskoga vijeća, 20. ožujka 2025.*, koje je dostavljeno predsjedniku Hrvatskoga sabora, aktom od 3. travnja 2025. godine.

PREDSJEDNIK
Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

KLASA: 022-03/25-07/108

URBROJ: 50301-21/21-25-2

Zagreb, 3. travnja 2025.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

PREDMET: Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanom izvanrednom sastanku Europskoga vijeća, 6. ožujka 2025. i redovnom sastanku Europskoga vijeća, 20. ožujka 2025.

Na temelju članka 11. stavka 3. Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima („Narodne novine“, broj 81/13.), dostavlja se Izvješće predsjednika Vlade Republike Hrvatske o održanom izvanrednom sastanku Europskoga vijeća, 6. ožujka 2025. i redovnom sastanku Europskoga vijeća, 20. ožujka 2025.

U prilogu Izvješća dostavljaju se Zaključci Europskoga vijeća o europskoj obrani, 6. ožujka 2025., Zaključci Europskoga vijeća, 20. ožujka 2025., Zaključci Europskoga vijeća o Ukrajini, 6. i 20. ožujka 2025. i Izjava sa sastanka na vrhu država europodručja, 20. ožujka 2025.

PREDSJEDNIK

Andrej Plenković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

IZVJEŠĆE

o izvanrednom sastanku Europskoga vijeća, 6. ožujka 2025.

i redovitom sastanku Europskoga vijeća, 20. ožujka 2025.

Na temelju Zakona o suradnji Hrvatskoga sabora i Vlade Republike Hrvatske u europskim poslovima (*Narodne novine, broj 81/2013*), predsjednik Vlade Republike Hrvatske podnosi Izvješće o izvanrednom sastanku Europskoga vijeća održanom 6. ožujka 2025. i sastanku Europskoga vijeća održanom 20. ožujka 2025.

U prilogu ovog izvješća su zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na izvanrednom sastanku 6. ožujka 2025. te zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na redovitom sastanku 20. ožujka 2025. Priloženi su i zaključci o Ukrajini koje je na oba sastanka podržalo 26 država članica Europske unije. U prilogu ovog izvješća je i izjava sa sastanka na vrhu država europodručja održanog 20. ožujka 2025.

Zagreb, 3. travnja 2025.

Izvanredni sastanak Europskoga vijeća, 6. ožujka 2025.

Uvod

Promijenjene i sve složenije geopolitičke okolnosti, uzrokovane daljnjim zaoštavanjem ruske agresije na Ukrajinu, kao i nedavni zamah u pripremama za pregovore o primirju i završetku rata, potaknuli su održavanje izvanrednog sastanka predsjednika država i vlada Europske unije (u daljnjem tekstu: EU) u Bruxellesu 6. ožujka 2025.

Predsjednik Europskoga vijeća António Costa sastanak je sazvao nakon prethodnih konzultacija s čelnicama i čelnicima EU-a, koje je obavio neposredno nakon Münchenske sigurnosne konferencije (14.–16. veljače 2025.) te sastanka čelnica i čelnika EU-a u Parizu i videovezom na inicijativu francuskoga predsjednika Emmanuela Macrona (17. i 19. veljače ove godine). Izvanredni sastanak Europskoga vijeća trasirao je put **jačanju europskih obrambenih sposobnosti** te je dodatno potvrdio **snažnu i trajnu potporu EU-a Ukrajini** u njezinoj borbi protiv ruske agresije i obrani mira i sigurnosti Europe – sve s ciljem postizanja sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira za Ukrajinu.

Sastanak je započeo razmjenom mišljenja s predsjednicom Europskog parlamenta **Robertom Metsolom**, nakon čega je uslijedila rasprava s predsjednikom Ukrajine **Volodimirom Zelenskim**.

Europska obrana

Pismo predsjednice Europske komisije Ursule von der Leyen poslužilo je kao okvir za raspravu čelnica i čelnika EU-a o jačanju europske obrane. U pismu su predstavljeni **prijedlozi za financiranje ulaganja u razvoj obrambenih i vojnih sposobnosti Europske unije**, utemeljeni na prvim smjernicama za izradu *Bijele knjige o budućnosti europske obrane*, koju je Europska komisija predstavila 19. ožujka ove godine.

Središnje mjesto u pismu zauzima inicijativa ReArm, kojom su predložene sljedeće mjere:

1. **Povećanje javnog financiranja obrane** aktivacijom nacionalne klauzule o izuzeću u odnosu na ograničenja proračunskog deficita iz Pakta o stabilnosti i rastu, radi povećanja ulaganja u obranu za 1,5% BDP-a i otvaranja fiskalnog prostora od gotovo 650 milijardi eura u naredne četiri godine;
2. **Uspostava novog financijskog instrumenta** koji bi se omogućilo do 150 milijardi eura zajmova za obrambene investicije;
3. **Usmjeravanje proračunskih sredstava Europske unije** prema strateškim obrambenim projektima;

4. **Mobilizacija privatnog kapitala** kroz instrumente Unije štednje i ulaganja te Unije tržišta kapitala;
5. **Dodatna mobilizacija privatnog kapitala** pomoću instrumenata Europske investicijske banke (u daljnjem tekstu: EIB).

Inicijativa **ReArm** usmjerena je na jačanje europske obrambene arhitekture i vojne spremnosti ulaganjem u vojnu opremu – uključujući zrakoplove, bespilotne letjelice, raketne sustave i kibernetičku sigurnost. Usto, inicijativa predviđa smanjenje strateških ovisnosti jačanjem europske tehnološke i industrijske baze, poticanje konsolidacije obrambenog sektora te unaprjeđenje interoperabilnosti među državama članicama, osobito zajedničkom javnom nabavom radi smanjenja fragmentacije i troškova. Sve ove mjere usmjerene su prema ostvarenju strateške autonomije Europske unije – kako bi Europa postala suverenija, sposobnija, bolje opremljena i spremna odgovoriti na aktualne i buduće sigurnosne izazove i prijetnje. Na potrebu za dodatnim ulaganjima u europsku obranu upućuje i povijesne usporedbe: tijekom Hladnoga rata europske su države za obranu izdvajale između 4 i 5 % BDP-a, dok se u današnjim okolnostima izdvajanja kreću oko 2% BDP-a.

Tijekom rasprave, **čelnice i čelnici Europske unije izrazili su široku potporu inicijativi predsjednice Europske komisije usmjerenoj na poticanje i omogućavanje povećanih ulaganja u obranu**. Većina čelnika potvrdila je dostizanje praga od 2% BDP-a za ulaganja u obranu, dok su neki najavili planirano povećanje toga udjela na 3%, pa čak i do 5% BDP-a.

Uz veću fiskalnu slobodu za financiranje ulaganja u obranu, čelnici su naglasili važnost intenziviranja suradnje na razini Unije u razvoju obrambenih sposobnosti te istaknuli očekivanje da Europska komisija u sljedećem koraku predstavi Bijelu knjigu o obrani. Potvrđena je čvrsta opredijeljenost za **nastavak potpore Ukrajini**, a ujedno je naglašena **potreba za razvojem sveobuhvatne vizije sigurnosti, obrane i naoružavanja Europske unije** kao temelja za ostvarenje njezine **strateške autonomije**.

Široku podršku dobio je prijedlog za pojednostavljivanje i provedbu **zajedničkih postupaka nabave**, kao i jačanje uloge **Europske obrambene agencije (EDA)**. Čelnici su se založili za to da inicijalno predloženi popis prioritetnih ulaganja u obranu – koji uključuje zrakoplove, raketne štitove, bespilotne letjelice i kibernetičku sigurnost – ostane otvoren za dodatna područja. Među njima su kopnene snage, otpornost na hibridne prijetnje, svemirske vojne tehnologije, vojna mobilnost, projekti dvojne namjene te zaštita granica i kritične infrastrukture. Usto su istaknuli potrebu za **pojednostavljenjem nacionalnih i europskih regulatornih okvira za razvoj vojne industrije** te važnost pružanja odgovarajuće podrške europskim poduzetnicima u obrambenom sektoru.

Uz pozdravljene izmjene internih pravila **Europske investicijske banke (EIB)**, čelnice i čelnici su pozdravili namjeru Europske komisije da do redovitog sastanka Europskog vijeća u ožujku predstavi zakonodavne prijedloge u vezi s predloženim **modalitetima financiranja** ulaganja u obranu.

Istaknuta je **čvrsta potpora očuvanju partnerstva sa Sjedinjenim Američkim Državama** te općenita spremnost na **jačanje odnosa s partnerskim državama**, uključujući Ujedinjenu Kraljevinu, Norvešku, Australiju, Novi Zeland i druge. Zaključno, potvrđeno je da će se rasprava o europskoj obrani nastaviti na predstojećim sastancima Europskog vijeća u ožujku i lipnju ove godine.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković naglasio je kontinuiranu podršku koju Vlada Republike Hrvatske pruža Ukrajini. Govoreći o prijedlozima za financiranje ulaganja u obranu, podržao je modalitete iznesene u pismu predsjednice Europske komisije, naglasivši pritom važnost njihova usmjeravanja na jačanje strateške autonomije Europske unije na području sigurnosti i obrane. Pritom je naglasio da sve države članice trebaju dati svoj doprinos ostvarenju tog cilja. Predsjednik Vlade podržao je i mogućnost aktivacije nacionalne klauzule o izuzeću od proračunskih ograničenja definiranih Paktom o stabilnosti i rasti, kao i najavljene promjene u politici Europske investicijske banke koje će dodatno olakšati financiranje vojno-obrambenih projekata. Naglasio je da je za Hrvatsku važno da povećana ulaganja u obranu ne idu na štetu drugih društveno važnih ciljeva. Zaključno je istaknuo kako je Hrvatska dosegla cilj od 2% BDP-a ulaganja u obranu, a u sljedeće dvije godine planira povećati taj udio na 2,5%.

Predsjednici država i vlada Europske unije usvojili su zaključke o europskoj obrani, koji su priloženi ovom izvješću.

Ukrajina

Rasprava o Ukrajini održana je u zatvorenom i ograničenom formatu. Predsjednici država i vlada Europske unije, slijedeći prethodno usuglašene zaključke, ponovno su potvrdili predanost **postizanju sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira za Ukrajinu**, utemeljenog na načelima Povelje Ujedinjenih naroda i međunarodnog prava. Istaknuli su još jednom očekivanje da **u pregovorima o postizanju takvog mira aktivno sudjeluju Ukrajina i Europa**, uz naglasak na potrebu **vjerodostojnih sigurnosnih jamstava za Ukrajinu** kako bi se spriječila mogućnost ponovnog ruskog napada i daljnjeg približavanja Rusije granicama Europske unije. U tom su kontekstu čelnici naglasili važnost **očuvanja ukrajinske neovisnosti, suverenosti i teritorijalne cjelovitosti**, polazeći od načela „mira kroz snagu“. S obzirom na dalekosežne sigurnosne implikacije ruske agresije – ne samo za Ukrajinu, već i za europsku, američku i globalnu sigurnost – razmotrene su **mogućnosti daljnje i dodatne potpore Ukrajini**. Među mjerama su istaknuti: isporuka vojne opreme, obuka i opremanje ukrajinske vojske, jačanje ukrajinske obrambene industrije te korištenje instrumenata zajedničke vanjske i sigurnosne politike EU-a, uz poštovanje obrambenih i sigurnosnih interesa država članica. Čelnici su također izrazili spremnost da snažnije podupru reforme koje Ukrajina provodi na putu europske integracije. U svjetlu ubrzanog razvoja situacije i brojnih sastanaka u različitim formatima, aktualizirano je i **pitanje imenovanja posebnoga predstavnika Europske unije za Ukrajinu**.

U svom izlaganju, predsjednik Vlade Andrej Plenković evocirao je hrvatsko iskustvo s agresijom i okupacijom, naglasivši presudnu važnost vojne snage u oslobađanju okupiranih područja, kao i ulogu uspješne mirovne misije UN-a u procesu mirne reintegracije hrvatskog Podunavlja. U tom je kontekstu istaknuo važnost reintegracije okupiranih ukrajinskih područja kao ključne sastavnice pravednoga mira. Ocijenio je da je pravedan i trajan mir ostvariv kroz suradnju Ukrajine, Europske unije i Sjedinjenih Američkih Država te da bi, nakon postizanja primirja, trebali uslijediti pregovori o miru s ciljem sklapanja sveobuhvatnog mirovnoga sporazuma. U tom bi razdoblju, kako je naglasio, ključnu ulogu imala snažna i vjerodostojna sigurnosna jamstva za Ukrajinu.

Podsjetio je kako je europska sigurnost neraskidivo povezana sa sigurnošću Ukrajine te upozorio da bi nepravedan mir doveo do urušavanja europske sigurnosne arhitekture. U tom je duhu podržao integraciju ukrajinske vojne industrije u europsku tehnološku i industrijsku bazu te potvrdio spremnost Hrvatske za nastavak vojne, diplomatske, financijske i humanitarne pomoći Ukrajini.

Zbog protivljenja Mađarske, predsjednici država i vlada EU-a nisu mogli formalno usvojiti zaključke o Ukrajini. Umjesto toga, prihvaćen je dokument koji je podržalo 26 čelnica i čelnika država ili vlada, a koji je priložen ovom izvješću.

Predsjednik Europskoga vijeća António Costa, predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen i visoka predstavnik EU-a za vanjske poslove i sigurnosnu politiku Kaja Kallas izvijestili su 7. ožujka ove godine, putem video-veze, partnere Europske unije – Ujedinjeno Kraljevstvo, Norvešku, Island, Tursku i Ukrajinu – o ishodu izvanrednog sastanka Europskoga vijeća.

Redoviti sastanak Europskoga vijeća, 20. ožujka 2025.

Uvod

Redoviti proljetni sastanak Europskoga vijeća bio je **primarno posvećen jačanju europske konkurentnosti**. Europska komisija je 17. siječnja ove godine predstavila **Kompas konkurentnosti**, kao nastavak na izvješće Maria Draghija o dugoročnoj konkurentnosti EU-a (rujan 2024.) i **Budimpeštansku izjavu** o novom dogovoru o europskoj konkurentnosti (studenj 2024.). U skladu s prethodnim smjernicama Europskoga vijeća, Komisija je 26. veljače predstavila **Plan za čistu industriju i Akcijski plan za pristupačnu energiju**. Potom je 5. ožujka objavila **Akcijski plan za europsku automobilsku industriju**, a 19. ožujka **Akcijski plan za industriju čelika te Komunikaciju o Uniji štednje i ulaganja**.

U središtu rasprave bile su tri ključne komponente za jačanje konkurentnosti Europske unije:

- 1. Pojednostavljenje** – smanjenje administrativnog opterećenja za poduzetnike
- 2. Energetika**
- 3. Unija štednje i ulaganja**, uključujući **Uniju tržišta kapitala**.

Predsjednik Europskog vijeća António Costa u svom je pozivnom pismu istaknuo **snažnu povezanost europske obrane i konkurentnosti**, podsjećajući da jačanje konkurentnosti podrazumijeva nastavak izgradnje jedinstvenog tržišta, privlačenje talenata i stručnjaka te razvoj industrijske politike Europske unije, osobito u sektorima automobilske industrije, aluminijske i čelika.

Sastanak je, po ustaljenoj praksi, započeo **razmjenom mišljenja s predsjednikom Europskoga parlamenta Robertom Metsolom**, nakon čega je uslijedila **rasprava s predsjednikom Ukrajine Volodimirom Zelenskim** (videovezom, u zatvorenom formatu). Potom je održan zatvoreni **sastanak s glavnim tajnikom Ujedinjenih naroda Antóniom Guterresom**, posvećen temama **Bliskog istoka, multilateralizma i zaštite oceana**.

S predsjednicom Europske središnje banke **Christine Lagarde** i predsjednikom Euroskupine **Paschalom Donohueom** predsjednici država i vlada EU-a održali su **sastanak na vrhu država europodručja** u uključivom formatu, na kojemu su raspravili aktualno stanje u eurozoni te mogućnosti jačanja otpornosti i konkurentnosti europskoga gospodarstva zdravim i dobro koordiniranim makroekonomskim politikama. Usto podržali su nastavak rada na uvođenju digitalnog eura te pozdravili napredak Bugarske u pripremama za ulazak u europodručje.

Čelnice i čelnici EU-a nastavili su raspravu s izvanrednog sastanka Europskoga vijeća 6. ožujka ove godine o **europskoj obrani**, slijedom objave **Bijele knjige o europskoj obrani** i predstavljanja **plana „ReArm Europe / Readiness 2030”**, kojim je Europska komisija predložila ambiciozan obrambeni paket za financijsko poticanje povećanih ulaganja u obrambene sposobnosti država članica.

Migracije su, kao tema o kojoj se Europsko vijeće redovito očituje, ponovno bile na dnevnom redu. Čelnici su razmotrili napredak u provedbi zajedničke europske migracijske politike te dali nove smjernice za njezinu učinkovitiju provedbu i primjenu.

Zaključno, čelnici su održali **prvu razmjenu mišljenja o sljedećem Višegodišnjem financijskom okviru (VFO)** Europske unije te o mogućim **novim izvorima vlastitih sredstava**. Istaknuto je da nova arhitektura sljedećeg proračuna EU-a mora uzeti u obzir nove izazove i dodatne potrebe, a istodobno osigurati ostvarenje postojećih ciljeva – uključujući zelenu i digitalnu tranziciju, energetska neovisnost, jačanje konkurentnost, obranu, upravljanje migracijama i demografskim izazovima, priuštivo stanovanje te povećana ulaganja u istraživanje i razvoj. Usto, naglašena je potreba uzimanja u obzir otplate zajma za instrument *NextGenerationEU*. U zaključcima su čelnici dali prve političke smjernice za predstojeće pregovore o novom VFO-u za razdoblje 2028.–2034.

Ukrajina

Redoviti sastanak Europskoga vijeća bio je prilika da čelnice i čelnici **razmotre novonastale okolnosti**, kao nastavak na pregovore Ukrajine sa SAD-om i pregovore Ruske Federacije sa SAD-om.

Predsjednik Zelenski je u svom obraćanju izvijestio o prekidu dogovorenog primirja i nastavku ruskih napada dronovima na ukrajinsku infrastrukturu. Pozvao je na očuvanje europskoga jedinstva kada je riječ o daljnjoj podršci Ukrajini, ukazao na potrebe u vojnoj opremi, pozdravio inicijativu *ReArm Europe* te podržao njezinu brzu operacionalizaciju. Ukazao je i na važnost daljnje primjene sankcija prema Ruskoj Federaciji kako bi se mogla nadoknaditi ratna šteta te obećao nastavak pregovora o bezuvjetnom primirju. Pozvao je i na jedinstvo EU-a kada je riječ o napretku Ukrajine na putu integracije u EU kao i doprinos dodatnih država članica EU-a sigurnosnim jamstvima za Ukrajinu. Zaključno je istaknuo važnost očuvanja partnerstva sa SAD-om.

Čelnice i čelnici EU-a podržali su upućivanje dodatne financijske potpore Ukrajini od 5 milijardi eura ove godine za pokrivanje vojnih i obrambenih potreba Ukrajine, uključujući potrebe za streljivom, kako bi se Ukrajina mogla nastaviti učinkovito braniti te u pregovorima o primirju i okončanju rata bila u najboljem mogućem položaju za postizanje mira kroz snagu. Široku podršku dobio je i prijedlog o nastavku primjene dosad usuglašenih sankcija prema Ruskoj Federaciji i njihovo dodatno jačanje kao i primjena mjera i mehanizama namijenjenih suzbijanju njihova zaobilaženja. U raspravi je dotaknuto i pitanje imobilizirane ruske imovine te je postignut konsenzus o tome da ta sredstva trebaju ostati zamrznuta do prestanka agresivnog rata Rusije protiv Ukrajine, odnosno do naknade štete izazvane ratom. Ponovljena je snažna potpora postizanju napretka Ukrajine u pregovorima o članstvu u EU. Poslijeratna obnova Ukrajine će se pak, kako je istaknuto i u zaključcima Europskoga vijeća, detaljnije razmotriti na Konferenciji o obnovi Ukrajine koja će se održati u Italiji u lipnju ove godine. Zaključci Europskoga vijeća o Ukrajini dobili su podršku 26 čelnica i čelnika EU-a i objavljeni su kao zaseban dokument.

Predsjednik Vlade Andrej Plenković pozdravio je otvaranje pregovora o primirju te činjenicu da je Ukrajina aktivno uključena u taj proces, u skladu s načelom „nema pregovora o Ukrajini bez Ukrajine“. Naglasio je da Hrvatska podržava napore za postizanje pravednog i trajnog mira, utemeljenog na načelima koja je Europsko vijeće usuglasilo na izvanrednom sastanku 6. ožujka. Istaknuo je da Hrvatska dosljedno provodi sankcije Europske unije protiv Rusije te je podržao dodatne mjere usmjerene na sprječavanje njihova zaobilaženja. Podržao je također nastavak vojne pomoći Ukrajini, kao i jačanje europskih i ukrajinskih obrambenih sposobnosti. U tom je kontekstu pozvao na deblokadu sredstava iz Europskog instrumenta mirovne pomoći (EPF). Založio se za snažnije povezivanje europske i ukrajinske obrambene industrije te za intenzivniju razmjenu vojnih znanja i iskustava. U vezi s tim predložio je da se poseban naglasak stavi na proizvodnju bespilotnih letjelica (dronova) i na razminiranje – područja u kojima Hrvatska posjeduje značajnu ekspertizu. Predsjednik Vlade pohvalio je reformske napore Ukrajine unatoč iznimno složenim okolnostima te izrazio potporu što skorijem otvaranju pristupnih pregovora s Europskom unijom, posebno u okviru klastera 1.

Bliski istok

U **raspravi s Glavnim tajnikom UN-a o Bliskom istoku** čelnice i čelnici EU-a su pozvali na žuran povratak punoj provedbi sporazuma o primirju i naglasili potrebu napretka prema

drugoј fazi primirja u Gazi, potkrijepili važnost oslobađanja talaca, te se založili za nesmetanu dostavu i raspodjelu humanitarne pomoći. Pozvali su na izbjegavanje svih aktivnosti koje potkopavaju ostvarenje dvodržavnog rješenja, potvrdili podršku Palestinskoј samoupravi, pozvali na nastavak opskrbe Gaze električnom energijom, uključujući bolnice i postrojenja za desalinizaciju vode, te podržali provedbu plana Arapske lige za obnovu Gaze.

Kada je riječ o **Siriji**, istaknuta je važnost mirne i uključive tranzicije kao i sveobuhvatne tranzicijske pravde za proces pomirenja. S obzirom na nedavne nasilne sukobe na sjeverozapadu zemlje i posljedično pogoršanje sigurnosne situacije, naglašena je važnost zaštite prava pripadnika svih etničkih i vjerskih manjina, pozdravljen dogovor od 10. ožujka ove godine između tranzicijske vlasti i sirijskih demokratskih snaga te podržano postupno ukidanje sankcija, uz pozorno praćenje daljnjeg razvoja događaja o čemu će ovisiti odluka o nastavku postupnog ukidanja sankcija, odnosno njihovog ponovnog jačanja.

Predsjednik Vlade u svojem je izlaganju istaknuo da Hrvatska pažljivo prati razvoj situacije u Siriji te podržava uključiv i vjerodostojan tranzicijski proces. Izrazio je zabrinutost zbog zastoja u pregovorima o prekidu vatre između Izraela i Hamasa te pozvao na njihov nastavak, s ciljem postizanja produljenja primirja koje bi omogućilo oslobađanje svih izraelskih talaca i dostavu prijeko potrebne humanitarne pomoći palestinskom stanovništvu.

Multilateralizam

S **Glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom** čelnice i čelnici EU-a održali su **raspravu o multilateralizmu**, imajući u vidu da se u aktualnim geopolitičkim okolnostima produbljuju podjele unutar UN-a i ukazuju na potrebu aktivnog očuvanja multilateralizma. Rasprava je bila relevantna i s obzirom na ulogu UN-a u očuvanju mira koji je narušen aktualnim krizama, kao i u kontekstu UN-ovog Pakta za budućnost, Globalnog digitalnog kompakta, predstojećeg izbora novog glavnog tajnika/glavne tajnice UN-a te priprema za Četvrtu međunarodnu konferenciju o financiranju održivog razvoja i reforme međunarodne financijske arhitekture. Imajući u vidu da se UN suočava s ozbiljnom krizom likvidnosti uzrokovanom kašnjenjem ili nedovoljnim uplatama pojedinih članica UN-a, rastom operativnih troškova koji su dodatno opteretili proračune mirovnih misija i redoviti proračun UN-a kao i neizvjesnošću kada je riječ o budućnosti UN-a i povezanih agencija, zbog čega se već primjenjuju opsežne mjere štednje, ključna je bila potvrda jasnog opredjeljenja čelnica i čelnika EU-a prema multilateralizmu, uključujući i njegovu veću vidljivost u praksi, prema Povelji UN-a kao i nastavku uplate doprinosa za UN i njegove agencije.

Predsjednik Vlade je naglasio da Hrvatska snažno podupire učinkovit multilateralizam, globalni poredak utemeljen na međunarodnom pravu, vladavinu prava, demokraciju i zaštitu ljudskih prava. Naglasio je da su mir i sigurnost, održiv razvoj i ljudska prava međusobno povezani i neraskidivo ovisni, te da se na globalne izazove može odgovoriti jedino globalnom suradnjom. Najavio je da će Hrvatska nastaviti pružati potporu Ujedinjenim narodima, uključujući i jačanje sinergije između njihovih glavnih tijela i drugih institucija, s posebnim naglaskom na važnost rada Komisije za izgradnju mira.

Oceani

Rasprava o oceanima s **Glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom** održana je ususret donošenju **Europskoga pakta o oceanima** koji će biti predstavljen 21. – 23. svibnja 2025. na Danima pomorstva, uoči održavanja **Treće konferencije UN-a o oceanima** u Nici od 9. do 13. lipnja 2025. na kojoj je predviđeno usvajanje političke deklaracije zemalja članica UN-a „*Our Ocean, our future*“.

Pakt će biti prvi akt na razini EU-a koji usklađuje sva područja europskih i nacionalnih politika povezanih s oceanom, kako bi se sačuvao zdrav, otporan i produktivan ocean, promicalo održivo i konkurentno plavo gospodarstvo (uključujući ribarstvo i akvakulturu) i radilo na sveobuhvatnom programu za znanje o moru, istraživanju i inovacijama te ulaganjima. Bit će neobvezujući akt koji će uključivati različite inicijative i mjere, odnosno preporuke namijenjene osnaživanju uloge EU-a kao predvodnika u promicanju zelenih politika na globalnom planu.

Sastanak na vrhu država europodručja (Euro Summit)

Glavne teme sastanka bile su gospodarska situacija, razmjena mišljenja o koordinaciji politika te razmatranje napretka vezano uz Uniju tržišta kapitala. Usvojena je zajednička izjava koja sadrži pojedine važne političke poruke - o čvrstoj odlučnosti čelnika da povećaju otpornost i konkurentnost gospodarstva EU-a, o praćenju ekonomskih i fiskalnih kretanja, o osiguravanju zdravih i dobro koordiniranih makroekonomskih politika te poruku o Uniji štednje i ulaganja.

Predsjednica Europske središnje banke (u daljnjem tekstu: ESB) **Christine Lagarde naglasak je stavila na trenutne pokazatelje i Uniju tržišta kapitala**. Makroekonomski pokazatelji ukazuju da EU prolazi kroz fazu oporavka. Očekivanja da će 2025. nastupiti recesija nisu se obistinila i očekivani rast za 2025. iznosi 0,9%, što je gotovo isto kao i 2024. godine. Nezaposlenost je na povijesno niskih 6,2%. Stopa inflacije je u veljači iznosila 2,3%, što je blizu ciljane razine od 2%, iako postoje značajne razlike među državama članicama EU-a. Prisutna je vrlo velika neizvjesnost na području trgovine jer su potrošači i investitori zauzeli izrazito oprezan pristup. Na području monetarne politike ESB poduzima aktivnosti usmjerene na stabilnost cijena. Kamatne stope su snižene šest puta zaredom te referentna kamatna stopa trenutno iznosi 2,5%. Burzovni indeksi u EU-u bilježe rast, kao i povećanje prihoda, i trenutno su viši od indeksa u SAD-u. Prinosi na obveznice iz EU-a su sniženi, što ukazuje da se EU percipira kao „blok suverenih nacija koje surađuju“. Smjer kretanja je dobar, ali je potrebno zadržati oprez. Za EU trgovina može predstavljati i ranjivost i priliku zbog otvorenog gospodarstva. SAD je glavni trgovinski partner, pri čemu EU izvozi više robe u SAD, dok je veći uvoznik usluga iz SAD-a (činjenica koju SAD često zanemaruje). Optimalni odgovor na američke carine je jačanje integracije s ostatkom svijeta te uklanjanje prepreka unutar EU-a. Unija tržišta kapitala može biti prilika za investitore koji traže alternativu američkom dolaru i tržištima SAD-a.

Predsjednik Euroskupine Paschal Donohoe je u svom obraćanju pozvao na **koordinaciju u proračunskim pitanjima, rad na tržištima kapitala te očuvanje stabilnosti eura**. Smatra

da EU na tragu prijedloga Europske komisije ima jedinstvenu priliku produbiti tržište kapitala i raditi na mobiliziranju štednje u svrhu poticanja rasta. Što se tiče eura, upozorio je da rast vrijednosti krypto imovine i jačanje američkog dolara povećavaju ekonomske rizike za EU i imaju velik utjecaj na kućanstva, te je u tim okolnostima važno nastaviti i ubrzati rad na digitalnom euru. Kada je riječ o poticanju rasta, dosadašnja praksa pokazuje da su neke države članice uspješno iskoristile jačanje svojih burzi, dok su druge potaknule rast mobiliziranjem mirovinskih fondova. Uz to, dodatna je opcija poticanje snažnog digitalnog poduzetničkog okruženja. Burze u EU rasle su 9% u prvim mjesecima 2025., za razliku od SAD-a čije su burze rasle samo 4%. S obzirom na to smatra da EU ima jasnu priliku za smanjenjem razlika u rastu u odnosu na SAD.

Čelnice i čelnici EU-a u raspravi su se zanimali za dinamiku u tečajevima eura i američkog dolara te za očekivanja sugovornika o utjecaju na ekonomiju SAD-a u kontekstu kretanja inflacije i učinka carina koje uvodi trećim zemljama. Zanimali su se i u kojoj mjeri aktualna situacija u SAD-u može utjecati na položaj i mogućnosti EU-a, između ostalog i u kontekstu jačanja veza s partnerskim trećim zemljama i privlačenja talenata iz SAD-a (n.pr. na području umjetne inteligencije i farmaceutske industrije). Istaknuli su da EU mora biti spremna na negativne posljedice američkih carina. Založili su se za uspostavu europskog sustava kartičnog plaćanja kako bi se smanjila ovisnost o američkim sustavima, kao i za jačanje izvoznog gospodarstva, što uključuje zaključivanje trgovinskih sporazuma s trećim državama na čijim bi se tržištima otvorile nove prilike poduzetnicima iz EU-a.

Predsjednik Vlade je istaknuo kako je revidirani okvir gospodarskog upravljanja Europske unije ključno sidro za stabilnost i održivost javnih financija. Naglasio je da se predložena fleksibilnost mora pažljivo koordinirati i jasno komunicirati kako bi se osigurala vjerodostojnost novog okvira te izbjegle negativne reakcije financijskih tržišta. Ukratko je predstavio gospodarske pokazatelje Hrvatske: rast BDP-a od 3,8% u 2024. godini, smanjenje udjela javnog duga u BDP-u sa 61,8% u 2023. na 57,4% u 2024., uz daljnji pad na 56% u 2025. godini, te zadržavanje proračunskog deficita ispod referentne razine od 3% BDP-a u srednjoročnom razdoblju. Istaknuo je također da je Hrvatska zadržala povijesno visoku razinu investicijskog kreditnog rejtinga Hrvatske u kategoriji ulaganja. Podržao je nastavak rada na uvođenju digitalnog eura te pozdravio napredak Bugarske u procesu pristupanja europodručju.

Konkurentnost

Već neko vrijeme postoji jasna svijest da EU mora ojačati svoju dugoročnu konkurentnost i otpornost, u svjetlu svih postojećih izazova. Zaključci Europskog vijeća stoga su jasno naznačili da će konkurentnija Unija biti snažnija Unija, koja će moći bolje zaštititi svoje građane, vrijednosti i interese na globalnoj sceni te istodobno održati svoj prosperitet i socijalni model. U cilju povećanja konkurentnosti, jačanja jedinstvenog tržišta, promicanja kvalitetnih radnih mjesta i osiguravanja uspješne dvojne tranzicije, naglasak je na tri područja koja su identificirana kao **glavni izazovi, odnosno ciljevi u potpori konkurentnosti - pojednostavljenju regulatornog okvira i smanjenju administrativnog opterećenja, priuštivoj energiji, te pristupu financiranju/mobiliziranju privatne štednje za potrebna ulaganja.**

Predsjednica Europske komisije Ursula von der Leyen u tom je kontekstu istaknula važnost predloženih dvaju **Omnibus paketa za pojednostavljenje** koje je Europska komisija predstavila 26. veljače (jedan o mjerama održivosti, a drugi o financiranju). To su prvi tzv. skupni paketi u nizu mjera koje je obećala Komisija usmjereni na smanjenje obveza izvješćivanja za 25 % za poduzeća (i 35 % za mala i srednja poduzeća). Omnibus I obuhvaća odgodu primjena zahtjeva za izvještavanje o održivosti. Predloženim izmjenama bi se iz područja primjene Direktive o korporativnom izvještavanju o održivosti izuzelo oko 80% trenutnih obveznika (tvrtki). U vezi s Mehanizmom za ugljičnu prilagodbu na granicama (CBAM Uredba), pojednostavljenjima bi se iz područja njegove primjene isključilo 90% tvrtki (pretežno malih i srednjih poduzeća). Predviđenim izmjenama će se osigurati veliko pojednostavljenje uz ograničeni učinak na obuhvat ugljičnih emisija u CBAM-u. Što se tiče pristupa financiranju i Omnibus II, štednja kućanstava u EU premašuje 1,4 trilijuna eura, dok je u SAD-u na razini od 800 milijardi američkih dolara. Unatoč tome, zbog prevelike fragmentacije, štednja u EU nije iskorištena na učinkovit način. Stoga Europska komisija predlaže rad na **Uniji štednje i ulaganja**.

Predsjednici država i vlada EU-a u raspravi su se fokusirali na **ključne elemente za jačanje konkurentnosti EU-a**. Podržali su **pojednostavljenje/simplifikaciju**, tj. smanjenje administrativnog tereta, uključujući provedu tzv. „*stress test-a*“ pravne stečevine EU-a i dovršetak rada na prva dva omnibus paketa (na području obrane i industrijske dekarbonizacije) do kraja 2025., pri čemu su naglasili i potrebu izbjegavanja dodatnog administrativnog tereta i pretjerane regulacije u predstojećem zakonodavnom procesu.

Pozvali su na ubrzavanje rada na **Energetskoj uniji** u skladu s prijedlozima iz Akcijskog plana za pristupačniju energiju koju je Europska komisija predstavila 26. veljače. Ovo uključuje ubrzavanje rada, naglasak na čistu energiju, štednju, integraciju tržišta i bolju povezanost. Složili su se da je zelena tranzicija potrebna, no smatraju da se treba provoditi u uvjetima čim povoljnijih **cijena energije**, što između ostalog podrazumijeva povećanje kapaciteta za proizvodnju čiste energije te ulaganja u energetske infrastrukturu, posebice u interkonekcije mreža električne energije. Čelnici smatraju da Akcijski plan za cjenovno pristupačnu energiju nije dovoljan, odnosno vide potrebu za dugoročnijom strategijom (uključujući u kontekstu tranzita plina kroz Ukrajinu), koja bi osigurala cjenovnu pristupačnost energije, bez čega nema jačanja konkurentnosti EU-a. Istaknuli su kako su cijene energije u EU više no bilo gdje u svijetu, a opcije za osiguravanje pristupačnosti energije je i odvajanje cijena struje i plina, odgoda uvođenja ETS2 te korištenje nuklearne energije za ispunjenje zelenih ciljeva. Drže da klimatski cilj nije realistično ostvariti do 2040., odnosno smatraju da bi tako postavljen mogao imati negativan utjecaj na konkurentnost EU-a, te su u tom smislu pozvali na realizam. Ujedno su pozvali su na odgodu provedbe regulatornog okvira za ETS (zbog mogućeg velikog utjecaja na kućanstva i nezadovoljstva primjenom predviđenih mjera). Osvrnuli su se i na **energetsku neovisnost**, pri čemu je dio istaknuo smanjenje ovisnosti o ruskoj nafti, što je bilo skupo, ali isplativo.

Što se tiče **Unije tržišta kapitala** (Capital Markets Union – CMU), kao dijela **Unije štednje i ulaganja** (Savings and Investment Union – SIU), ovo je također jedan od prioriteta koji su identificirali čelnici. Prevladava stav da je potrebno žurno postići odlučan i konkretan

napredak u odnosu na CMU. Namjera je bila iznijeti ključne elemente koji su važni za ostvarivanje ovoga cilja, pa se zaključci oslanjanju na tri područja: prilike za građane, financiranje poduzeća i smanjenje fragmentacije.

Predsjednik Vlade je zahvalio Europskoj komisiji na predstavljanju Kompasu konkurentnosti i Plana za čistu industriju, a prijedloge iz paketa "*Omnibus*" ocijenio je kao dobar prvi korak prema administrativnom pojednostavljenju. Naglasio je kako će predstojeći prijedlog horizontalne strategije za jedinstveno tržište imati ključnu ulogu u rješavanju nedostatka vještina (*skills gap*) i izazova povezanih s tržištem rada. Pozvao je na nastavak poticanja ulaganja u istraživanje i inovacije. Istaknuo je da priuštivost cijena energije treba osigurati na razini Europske unije, umjesto da države članice nastavljaju s pojedinačnim nacionalnim mjerama. Podržao je daljnje produbljivanje Unije tržišta kapitala te, u kontekstu predstavljene Komunikacije o Uniji štednje i ulaganja, istaknuo nedavno izdavanje državnih obveznica i trezorskih zapisa u Hrvatskoj, otvorenih za građane.

Europska obrana

Čelnice i čelnici EU-a nastavili su raspravu o europskoj obrani započetu na izvanrednom sastanku Europskoga vijeća 6. ožujka ove godine, kao nastavak na objavu **Bijele knjige o europskoj obrani**.

Osim Bijele knjige, Europska komisija je 19. ožujka predstavila i razrađene detalje u vezi s **provedbom inicijative *ReArm Europe*** (u međuvremenu preimenovane u ***Readiness 2030***), sveobuhvatnog obrambenog paketa čiji je cilj državama članicama EU-a učiniti dostupnima **financijske poluge za povećana ulaganja u obrambene sposobnosti**. On između ostaloga sadrži novi instrument za podršku u financiranju obrambenih sposobnosti, u obliku prijedloga Uredbe o uspostavi sigurnosnih mjera za Europu (SAFE), kao i mogućnost aktiviranja nacionalne klauzule o odstupanju Pakta o stabilnosti i rastu kako bi se oslobodio dodatan proračunski prostor za obrambenu potrošnju.

Bijela knjiga o europskoj obrani razrađuje prijedloge za jačanje kritičnih sposobnosti EU-a, izgradnju snažne europske vojne i industrijske baze, produbljivanje obrambenog tržišta EU-a, uključujući pojednostavljenje propisa, dublju integraciju europske i ukrajinske obrambene industrije, ubrzavanje transformacije europske obrane kroz inovacije kao što su umjetna inteligencija i kvantna tehnologija, kao i snažnije potpore europskoj obrambenoj industriji agregiranom potražnjom i povećanjem suradnje u nabavi. K tome predlaže jačanje europske spremnosti za najgore moguće scenarije, poboljšanjem vojne mobilnosti, ulaganjem u sigurnost vanjskih granica, posebice kopnene granice s Rusijom i Bjelorusijom kao i produbljivanjem suradnje s partnerskim zemljama. Bijela knjiga ujedno pojašnjava kako države članice EU-a mogu povećati ulaganja u obranu i nabaviti obrambene sustave te dugoročno zatvoriti nedostatke u vojnim i obrambenim sposobnostima.

Cilj poziva na **aktiviranje nacionalne klauzule o izuzeću iz Pakta o stabilnosti i rastu** jest otvaranje dodatnog proračunski prostora državama članicama za povećanje potrošnje za obranu u okviru fiskalnih pravila EU-a. Kako bi ta ulaganja bila fiskalno održiva, odstupanje

od Pakta o stabilnosti i rastu bit će ograničeno na povećanje rashoda za obranu, najviše do 1,5% BDP-a za svaku godinu aktivacije klauzule o izuzeću kroz razdoblje od četiri godine.

Prijedlog **Uredbe o uspostavi sigurnosne akcije za Europu (Security Action for Europe - SAFE)** pojašnjava funkcioniranje novoga instrumenta od 150 milijardi eura za ulaganja u obranu. Europska komisija će navedeni iznos osigurati na tržištima kapitala. Sredstva će se isplaćivati zainteresiranim državama članicama na zahtjev, i to na temelju nacionalnih planova. Isplate će biti u obliku dugoročnih zajmova po konkurentnim cijenama, koje će otplaćivati države članice korisnice. Garancije zajmova bit će podržane kroz proračun EU-a. SAFE će omogućiti državama članicama EU-a ulaganja u obranu kroz zajedničku nabavu od europske obrambene industrije, stavljanjem naglaska na jačanje prioriternih sposobnosti. Time će se osigurati interoperabilnost nabavljene opreme, predvidljivost u nabavi i smanjenje troškova. Ukrajina i zemlje EFTA/EEA moći će se pridružiti zajedničkoj nabavi, a vojna oprema moći će se nabavljati i iz njihovih obrambenih industrija. SAFE će omogućiti pridruživanje zajedničkoj nabavi i zemljama kandidatkinjama, potencijalnim kandidatkinjama i zemljama koje su potpisale Partnerstvo za sigurnost i obranu s EU-om.

ReArm Europe se oslanja i na **Europsku investicijsku banku**, odnosno proširenje opsega njezinih zajmova za obrambene i sigurnosne projekte. **Komunikacija o Uniji štednje i ulaganja** također bi trebala olakšati mobilizaciju privatne štednje, odnosno usmjeriti privatna ulaganja u kritične sektore gospodarstva, uključujući obranu.

Čelnice i čelnici EU-a su, vezano uz **financiranje obrane**, naglasili da je snažno gospodarstvo EU-a preduvjet za ulaganja u obranu, zbog čega je potrebno nastaviti s mjerama za poticanje rasta. Tražili su dodatna pojašnjenja kada je riječ o mogućoj reakciji financijskih tržišta na više razine zaduženosti za ulaganja u obranu. Ujedno su htjeli znati u kojem roku se očekuje aktivacija nacionalnih klauzula o odstupanju. Snažno su podržali integraciju europskog tržišta obrane, te pozvali da se energetske intenzivne industrije preusmjere na proizvodnju vojne opreme.

Predsjednik Vlade pozdravio je inicijativu *ReArm Europe – Readiness 2030* te detaljnije razrađene mogućnosti financiranja ulaganja u obranu, koje tek trebaju biti temeljitije razmotrene. Izvijestio je da projekcije državnog proračuna za 2026. i 2027. godinu predviđaju daljnje povećanje udjela BDP-a namijenjenog ulaganjima u obranu – na 2,5% do 2027. Hrvatska je trenutno na razini od 2,01%, pri čemu se 29,3% obrambenih izdataka usmjerava opremanje i modernizaciju.

U kontekstu modernizacije, pozvao je na učinkovitiju agregaciju potražnje i pojednostavljenje postupaka zajedničke nabave, istaknuvši da su ti elementi ključni za učinkovita ulaganja i jačanje potrebnih obrambenih sposobnosti. Govoreći o mogućnosti financiranja iz dodatnih izvora, naglasio je da prijedlog novog financijskog instrumenta ima najveći potencijal za poticanje očekivanog jačanja i transformacije europske obrane. Nove izvore sredstava za ulaganja u obranu Hrvatska namjerava iskoristiti za jačanje svojih zračnih i kopnenih kapaciteta, kao i za unaprjeđenje vojne mobilnosti. Istaknuo je da Hrvatska želi da Europa prepozna i iskoristi njezin doprinos europskoj obrambenoj i industrijskoj bazi, posebno u proizvodnji streljiva i dronova, oružja i bespilotnih vozila. Snažno je podržao i aktiviranje

privatnog kapitala za ulaganja u obranu, izražavajući nadu da će tome dodatno pridonijeti Unija štednje i ulaganja. Zaključno, pozvao je da se potrebe za povećanim ulaganjima u obranu na primjeren način uvažavaju u pregovorima o novom Višegodišnjem financijskom okviru.

Migracije

Čelnice i čelnici EU-a raspravili su o **aktualnom stanju i dosadašnjem napretku** na području migracija, na temelju pisma predsjednice Europske komisije o poduzetim aktivnostima u provedbi prethodnih zaključaka Europskog vijeća.

Pozvali su na daljnji rad na vanjskoj dimenziji migracijske politike, uključujući razvoj partnerstava s trećim zemljama, te pojačane napore na području politike vraćanja. U tom kontekstu, suzakonodavce su pozvali na postizanje pravovremenog dogovora o prijedlogu **Uredbe o vraćanju**, koju je Europska komisija predstavila 11. ožujka ove godine. Naglasili su također potrebu za:

- definiranjem sigurnih trećih zemalja i zemalja podrijetla
- nastavkom borbe protiv instrumentalizacije migracija i krijumčarskih mreža
- usklađivanjem vizne politike trećih zemalja s viznim režimom EU-a
- te razvojem sigurnih i zakonitih migracijskih putova.

Višegodišnji financijski okvir

Aktualni financijski okvir EU-a pokriva razdoblje od 1. siječnja 2021. do 31. prosinca 2027.

Europska komisija je 12. veljače o.g. objavila Komunikaciju „Put prema sljedećem višegodišnjem financijskom okviru”. U njoj se navode ključni politički i proračunski izazovi koji će utjecati na strukturu sljedećeg Višegodišnjeg financijskog okvira.

Europsko vijeće održalo je **prvu raspravu o novom Višegodišnjem financijskom okviru 2028-2034.**, u duhu namjere da se stvori atmosfera kolektivne odgovornosti i spremnosti na zajedničko sagledavanje mogućih opcija. Čelnice i čelnici stoga su razgovarali o prihodovnoj i rashodovnoj strani proračuna EU-a. U sljedećem se proračunu trebaju na odgovarajući način reflektirati novi izazovi s kojima se EU suočava te omogućiti provedba strateških prioriteta i ciljeva EU-a – od jačanja europske obrane i konkurentnosti do proširenja – što je ujedno bio poticaj da se čelnice i čelnici EU-a inicijalno izjasne i o izvorima **novih vlastitih sredstava**, imajući u vidu da se dvije trećine sadašnjeg proračuna oslanjaju na doprinose država članica EU-a.

U raspravi su čelnice i čelnici potvrdili potrebu za fleksibilnošću novog proračuna, kao i za novim vlastitim sredstvima kako bi EU ispunila svoje ambicije i vratila zajmove te ujedno očuvala ravnotežu u pogledu kohezije. Izjasnili su se za ambiciozan proračun koji će osigurati ispunjavanje prioriteta EU-a uz zadržavanje fleksibilnosti za suočavanje s različitim krizama.

Neki su se čelnici založili za povećanje doprinosa u proračuna EU-a (sa sadašnjih 1% na 2% BDP-a), dok su drugi upozorili na poteškoće koje bi povećanje doprinosa izazvalo na nacionalnoj razini. Vezano uz otplatu zajmova kroz instrument NextGenerationEU, dio ih je

istaknuo kako ona ne bi trebala bitno utjecati na definiranje prioriteta u novom proračunu, dok je dio iskazao sklonost reformama na rashodovnoj strani proračuna. U tom kontekstu su kao moguće rješenje spomenuta i nova vlastita sredstva (ETS, CBAM, porezi, povećanje PDV-a, pristojbe zračnih luka i sl.).

Ostalo

Predsjednik Vlade je na kraju sastanka članovima Europskoga vijeća skrenuo pozornost na **stanje u jugoistočnoj Europi**. Naglasio je da je nužno da se Europsko vijeće ponovo posveti ovoj regiji, s obzirom na eskalaciju napetosti i važnost upućivanja jasnih političkih poruka koje bi pridonijele smirivanju situacije. Zatražio je od predsjednika Europskog vijeća Coste da se, prvom sljedećom prilikom, na dnevnom redu Europskog vijeća uvrsti rasprava o stanju u regiji. Slijedom toga, u zaključke Europskog vijeća uvrštena je rečenica kojom se potvrđuje da je Europsko vijeće raspravljalo o stanju na zapadnom Balkanu te poziva Vijeće da to pitanje razmotri u travnju 2025.

European Council conclusions on European defence, 6 March 2025

II. EUROPEAN DEFENCE

1. Recalling the Versailles Declaration of March 2022 and the Strategic Compass for Security and Defence, the European Council stresses that Europe must become more sovereign, more responsible for its own defence and better equipped to act and deal autonomously with immediate and future challenges and threats with a 360° approach. Russia's war of aggression against Ukraine and its repercussions for European and global security in a changing environment constitute an existential challenge for the European Union.

2. In this context, the European Union will accelerate the mobilisation of the necessary instruments and financing in order to bolster the security of the European Union and the protection of our citizens. In doing so, the Union will reinforce its overall defence readiness, reduce its strategic dependencies, address its critical capability gaps and strengthen the European defence technological and industrial base accordingly across the Union so that it is in a position to better supply equipment in the quantities and at the accelerated pace needed. This will also contribute to boosting European industrial and technological competitiveness.

3. Building on its previous conclusions and in line with the respective competences conferred by the Treaties, and in light of the recent letter by the President of the Commission, the European Council stresses the need to continue to substantially increase expenditure on Europe's security and defence, and:

- a) welcomes the intention of the Commission to recommend to the Council the activation, in a coordinated manner, of the national escape clause under the Stability and Growth Pact as an immediate measure, and calls on the Commission to explore further measures, taking into account the views of the Council, while ensuring debt sustainability, to facilitate significant defence spending at national level in all Member States;
- b) calls on the Commission to propose additional funding sources for defence at EU level, including by means of additional possibilities and incentives offered to all Member States, on the basis of the principles of objectivity, non-discrimination and equal treatment of Member States, in the use of their current allocations under the relevant EU funding programmes, and to swiftly present relevant proposals;
- c) takes note of the intention of the Commission to put forward a proposal for a new EU instrument to provide Member States with loans backed by the EU budget of up to EUR 150 billion, and invites the Council to examine this proposal as a matter of urgency;
- d) welcomes the recent letter by the President of the European Investment Bank Group and the plans therein to step up its support for Europe's security and defence industry while safeguarding its operations and financing capacity, and calls on the Board of Governors of the European Investment Bank (EIB) to urgently continue to adapt the EIB's practices for lending to the defence industry, notably by re-evaluating the list of excluded activities and by increasing the volume of available funding in the field of security and defence;
- e) underlines the importance of mobilising private financing for the defence industry and invites the Commission to consider measures in this regard, including by signalling to private investors the importance of the defence industry for Europe at large;
- f) identifies the following first list of priority areas for action at EU level in the field of capabilities taking into account the lessons learned from the war in Ukraine, in accordance with the work already done in the framework of the European Defence Agency and in full coherence with NATO: air and missile defence; artillery systems, including deep precision strike capabilities; missiles and ammunition; drones and anti-drone systems; strategic enablers, including in relation to space and critical infrastructure protection; military mobility; cyber; artificial intelligence and electronic warfare;

g) underlines that the defence of all EU land, air and maritime borders contribute to the security of Europe as a whole, in particular as regards the EU's eastern border, considering the threats posed by Russia and Belarus;

h) in addition, considering the threats on the rest of the EU borders, stresses the importance of their defence;

i) stresses the importance of more systematic aggregation of demand, harmonisation of requirements and joint procurement with the aim of reducing overall costs, ensuring standardisation and interoperability and offering European industry, including SMEs and mid-caps, greater predictability, as well as contributing to a well-functioning market for the defence industry that would better mobilise private and public investments and ensure cross-border access to defence supply chains;

j) invites the European Defence Agency, with the High Representative, the Commission and Member States, to swiftly review the appropriate processes to that end;

k) invites the co-legislators to conclude the negotiations on the European Defence Industry Programme (EDIP) as soon as possible;

l) underlines the importance of continued support for research, innovation and development through the European Defence Fund;

m) calls on the Commission and the co-legislators to swiftly take work forward on simplifying the legal and administrative framework, in particular for public procurement, industry cooperation, permitting and reporting requirements, in order to address all obstacles and bottlenecks hindering a rapid ramping up of the defence industry, including for SMEs and mid-caps. In this context, the European Council invites the Commission to prioritise a defence-specific simplification omnibus.

4. The European Council also recalls that a stronger and more capable European Union in the field of security and defence will contribute positively to global and transatlantic security and is complementary to NATO, which remains, for those States that are members of it, the foundation of their collective defence. It invites the Member States that are also NATO allies to coordinate ahead of the NATO Summit in June 2025. The European Council underlines the importance of working together with like-minded non-EU partners.

5. The above is without prejudice to the specific character of the security and defence policy of certain Member States, and takes into account the security and defence interests of all Member States, in accordance with the Treaties.

6. The European Council looks forward to the White Paper on the Future of European Defence, including further elements and options therein that aim to substantially boost financing for European defence and to strengthen the European defence technological and industrial base.

7. The European Council will revert to this issue at its March and June meetings.

Press office - General Secretariat of the Council of the EU

Rue de la Loi 175 - B-1048 BRUSSELS - Tel.: +32 (0)2 281 6319

press@consilium.europa.eu - www.consilium.europa.eu/press

Bruxelles, 6. ožujka 2025.
(OR. en)

EUCO 10/25

CO EUR 8

NAPOMENA

Od:	Predsjednik Europskog vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Izvanredni sastanak Europskog vijeća (6. ožujka 2025.) – Ukrajina

Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja u vezi s Ukrajinom. Tekst naveden u ovom dokumentu čvrsto je podržalo 26 šefova država ili vlada.

UKRAJINA

1. Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s ukrajinskim predsjednikom Volodimirom Zelenskim.
2. Europska unija od samog početka stoji uz Ukrajinu, koja ostvaruje svoje neotuđivo pravo na samoobranu od sveobuhvatnog agresivnog rata Rusije, te će i dalje podupirati Ukrajinu i njezino stanovništvo. Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju kontinuiranu i nepokolebljivu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica.
3. Agresivni rat Rusije protiv Ukrajine ima šire posljedice za europsku i međunarodnu sigurnost. Od početka rata Europska unija i njezine države članice, zajedno sa svojim partnerima i saveznicima, ističu da ga je potrebno okončati uspostavom sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira koji se temelji na načelima Povelje UN-a i na međunarodnom pravu. Europsko vijeće pozdravlja sve napore za postizanje takvog mira.
4. S obzirom na novi zamah u pregovorima koji bi trebali dovesti do takvog sveobuhvatnog, pravednog i trajnog mira, Europsko vijeće naglašava važnost sljedećih načela:
 - a) pregovori o Ukrajini ne mogu se voditi bez Ukrajine;
 - b) pregovori koji se odnose na europsku sigurnost ne mogu se voditi bez sudjelovanja Europe; sigurnost Ukrajine i Europe te transatlantska i globalna sigurnost isprepletene su;
 - c) bilo kakvo primirje ili prekid vatre mogući su samo u okviru procesa koji će dovesti do sveobuhvatnog mirovnog sporazuma;
 - d) takav sporazum mora biti popraćen čvrstim i vjerodostojnim sigurnosnim jamstvima za Ukrajinu kojima se doprinosi suzbijanju buduće ruske agresije;
 - e) u okviru mira moraju se poštovati neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Ukrajine.

5. Kako bi se postigao „mir putem snage”, Ukrajina mora biti u najjačem mogućem položaju, a njezine snažne vojne i obrambene sposobnosti bitna su komponenta. To vrijedi prije, tijekom i nakon pregovora o okončanju rata. U tu je svrhu Europska unija, u koordinaciji s partnerima sličnih stavova i saveznicima, i dalje spremna pružati pojačanu političku, financijsku, gospodarsku, humanitarnu, vojnu i diplomatsku potporu Ukrajini i njezinu stanovništvu te povećati pritisak na Rusiju, među ostalim dodatnim sankcijama i jačanjem izvršenja postojećih mjera, kako bi se oslabila njezina sposobnost vođenja agresivnog rata.
6. Europska unija nastavit će pružati redovitu i predvidljivu financijsku potporu Ukrajini. U 2025. Ukrajini će osigurati 30,6 milijardi eura, pri čemu bi isplate iz Instrumenta za Ukrajinu trebale dosegnuti 12,5 milijardi eura, a 18,1 milijarda eura u okviru inicijative ERA skupine G-7 trebala bi se otplatiti neočekivanim profitom od imobilizirane ruske imovine. Europsko vijeće poziva Komisiju da brzo poduzme sve potrebne mjere za pojačano financiranje na početku razdoblja u okviru navedenih instrumenata. Također poziva Komisiju i države članice da iskoriste sve mogućnosti u okviru Instrumenta za Ukrajinu kako bi povećale financijsku potporu Ukrajini.
7. Europsko vijeće preispitalo je rad na pružanju vojne potpore Ukrajini. Povrh već odobrenih sredstava za Ukrajinu za ovu godinu, pozdravlja spremnost država članica da hitno pojačaju napore kako bi zadovoljile hitne vojne i obrambene potrebe Ukrajine, među kojima su ponajprije isporuka sustava protuzračne obrane, streljiva i projektila, osiguravanje potrebnog osposobljavanja i opreme za ukrajinske brigade te druge eventualne potrebe Ukrajine. Ističe da je u tom pogledu važna uloga Misije Europske unije za vojnu pomoć za potporu Ukrajini (EUMAM Ukraine). Europsko vijeće poziva Vijeće da brzo nastavi s radom na inicijativama, posebno onima visoke predstavnice, za koordinaciju povećane vojne potpore EU-a Ukrajini, uključujući komponentu inicijative ERA skupine G-7 koja se odnosi na vojne potrebe.

8. Ukrajina koja se može djelotvorno braniti neophodan je dio svih budućih sigurnosnih jamstava. U tom kontekstu Europska unija i države članice spremne su doprinosti osposobljavanju i opremanju Oružanih snaga Ukrajine te intenzivirati rad na dodatnoj potpori obrambenoj industriji Ukrajine i razvoju te industrije, kao i na produbljivanju suradnje s europskom obrambenom industrijom.
9. U kontekstu pregovora o sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru Europska unija i države članice spremne su dodatno doprinijeti sigurnosnim jamstvima u skladu sa svojim nadležnostima i sposobnostima te u skladu s međunarodnim pravom, među ostalim tako da razmotre mogućnost upotrebe instrumenata zajedničke sigurnosne i obrambene politike (ZSOP). Sigurnosna jamstva trebalo bi pružati zajedno s Ukrajinom, kao i s partnerima sličnih stavova i partnerima iz NATO-a.
10. Europsko vijeće podsjeća na to da će se sva vojna potpora i sigurnosna jamstva za Ukrajinu pružati uz potpuno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.
11. Europsko vijeće ističe da na temelju Povelje UN-a i međunarodnog prava Ukrajina ima neotuđivo pravo da odabere vlastitu sudbinu. Europska unija intenzivirat će potporu naporima koje Ukrajina ulaže u provedbu reformi na svojem putu prema članstvu u EU-u.
12. Europsko vijeće poziva Komisiju, Slovačku i Ukrajinu da pojačaju napore za pronalazak izvedivih rješenja za pitanje tranzita plina, uzimajući pritom u obzir zabrinutost Slovačke.
13. Europsko vijeće tu će temu ponovno razmotriti na sljedećem sastanku.

Europsko vijeće

Bruxelles, 20. ožujka 2025.
(OR. en)

EUCO 1/25

CO EUR 1
CONCL 1

NAPOMENA

Od:	Glavno tajništvo Vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (20. ožujka 2025.) – zaključci

Za delegacije se u prilogu nalaze zaključci koje je Europsko vijeće usvojilo na navedenom sastanku.

Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s glavnim tajnikom UN-a Antóniom Guterresom o geopolitičkoj situaciji i multilateralizmu.

*

* *

I. UKRAJINA

1. Europsko vijeće održalo je razmjenu mišljenja s ukrajinskim predsjednikom Volodimirom Zelenskim.
2. Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja u vezi s Ukrajinom. Tekst naveden u dokumentu EUCO 11/25 čvrsto je podržalo 26 šefova država ili vlada.
3. Europsko vijeće tu će temu ponovno razmotriti na sljedećem sastanku.

II. BLISKI ISTOK

4. Podsjećajući na svoje ranije zaključke, Europsko vijeće osvrnulo se na stanje i najnoviji razvoj događaja na Bliskom istoku.
5. Europsko vijeće žali zbog raspada prekida vatre u Gazi, koji je prouzročio velik broj civilnih žrtava u nedavnim zračnim napadima. Žali zbog Hamasova odbijanja da preda preostale taoce. Europsko vijeće poziva na hitan povratak potpunoj provedbi sporazuma o prekidu vatre i oslobađanju talaca. Naglašava potrebu za napretkom prema njegovoj drugoj fazi, u cilju njegove potpune provedbe koja bi dovela do oslobađanja svih talaca i trajnog prekida neprijateljstava. Europsko vijeće podsjeća na važnost koju imaju neometan pristup humanitarne pomoći u širim razmjerima i kontinuirana raspodjela takve pomoći u Gazu i na cijelom njezinu području. Taj se pristup i raspodjela, kao i opskrba Gaze električnom energijom, među ostalim za postrojenja za desalinizaciju vode, moraju odmah nastaviti.

6. Europsko vijeće pozdravlja Arapski plan za oporavak i obnovu potvrđen na sastanku na vrhu u Kairu 4. ožujka 2025. Europska unija spremna je na toj osnovi surađivati sa svojim arapskim partnerima, kao i s drugim međunarodnim partnerima.
7. Europska unija i dalje je čvrsto predana trajnom i održivom miru koji se temelji na dvodržavnom rješenju. Europska unija spremna je doprinijeti svim naporima usmjerenima na postizanje tog rješenja i poziva sve stranke da se suzdrže od djelovanja kojima se ugrožava njegova održivost. U tu će svrhu nastaviti surađivati s regionalnim i međunarodnim partnerima. Europska unija nastavit će podupirati Palestinsku samoupravu i njezin program reformi.
8. Europsko vijeće oštro osuđuje nedavno zabilježeno rašireno nasilje nad civilima u obalnoj regiji Sirije i odlučno poziva prijelazne vlasti da osiguraju zaštitu svih civila te da počinitelji nasilja odgovaraju u skladu s međunarodnim normama i standardima. Europsko vijeće napominje da je na putu prema pomirenju prije svega presudno sveobuhvatno tranzicijsko pravosuđe.
9. Europsko vijeće ističe važnost mirne i uključive tranzicije u Siriji, bez štetnog inozemnog uplitanja, te zaštite prava Sirijaca iz svih etničkih i vjerskih zajednica bez diskriminacije. Neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Sirije unutar sigurnih granica trebalo bi u potpunosti poštovati, u skladu s međunarodnim pravom. Pozdravlja dogovor koji su 10. ožujka 2025. postigle prijelazne vlasti i Sirijske demokratske snage. Europsko vijeće podsjeća na EU-ovu nedavnu suspenziju mjera ograničavanja u okviru postupnog, reverzibilnog pristupa. Europska unija nastavit će razmatrati mogućnost daljnjih suspenzija mjera ograničavanja na temelju pomnog praćenja stanja u Siriji. Europsko vijeće pozdravlja ishod devete konferencije o Siriji naslovljene „Potpora Siriji: ispunjavanje potreba za uspješnu tranziciju”, održane 17. ožujka 2025.

10. Europsko vijeće pozdravlja kraj političkog zastoja u Libanonu i izražava spremnost Europske unije da surađuje s novim vlastima kako bi se stabiliziralo gospodarsko i sigurnosno stanje u toj zemlji. Europsko vijeće ponovno poziva stranke da provedu uvjete sporazuma o prekidu vatre od 27. studenoga 2024. i poziva na provedbu Rezolucije Vijeća sigurnosti UN-a 1701.

III. KONKURENTNOST

11. Konkurentnija Unija bit će snažnija Unija, koja će moći bolje zaštititi svoje građane, vrijednosti i interese na globalnoj sceni te istodobno održati svoj prosperitet i europski socijalni model. Potreba za ulaganjem u našu obranu i naša konkurentnost usko su povezane. Europsko vijeće naglašava da hitno treba ojačati konkurentnost Europe, nadovezujući se na Izjavu iz Budimpešte o novom dogovoru o europskoj konkurentnosti i svoje zaključke o europskoj obrani od 6. ožujka 2025. U tom pogledu Europsko vijeće pozdravlja ponajprije predstavljanje Kompasa konkurentnosti 29. siječnja 2025., Plan za čistu industriju od 26. veljače 2025. i program za skupno pojednostavnjenje.
12. Godinu 2025. trebala bi stoga obilježiti korjenita promjena EU-ova djelovanja za povećanje konkurentnosti, jačanje jedinstvenog tržišta, promicanje kvalitetnih radnih mjesta i osiguravanje uspješne usporedne tranzicije, u skladu s dogovorenim klimatskim ciljevima. Kako bi se postigli ti ciljevi i doprinijelo premošćivanju jaza u inovacijama i produktivnosti prisutnog u usporedbi s globalnim konkurentima EU-a, kao i unutar EU-a, Europsko vijeće dogovorilo se da će prednost dati pojednostavnjenju i smanjenju administrativnog opterećenja, snižavanju cijena energije te mobiliziranju privatne štednje da bi se omogućila potrebna ulaganja u gospodarstvo EU-a.

Pojednostavnjenje i smanjenje administrativnog opterećenja

13. Nadovezujući se na Komisijinu Komunikaciju o provedbi i pojednostavnjenju od 11. veljače 2025., Europsko vijeće poziva na ulaganje napora na svim razinama – EU-ovoj, nacionalnoj i regionalnoj – kako bi se osigurao jasan, jednostavan i pametan regulatorni okvir pogodan za inovacije te kako bi se za poduzeća i javne uprave žurno drastično smanjilo administrativno i regulatorno opterećenje te opterećenje povezano s izvješćivanjem, a da se pritom ne ugroze predvidljivost, ciljevi politika, visoki standardi ni cjelovitost jedinstvenog tržišta. U tom kontekstu Europsko vijeće:
- a) poziva Komisiju i suzakonodavce da rade na ostvarenju cilja da se troškovi cjelokupnog administrativnog opterećenja smanje za najmanje 25 %, a za mala i srednja poduzeća za najmanje 35 %;
 - b) poziva Komisiju da nastavi s preispitivanjem i testiranjem otpornosti pravne stečevine EU-a na stres kako bi se utvrdili načini daljnjeg pojednostavnjenja i konsolidacije postojećeg zakonodavstva;
 - c) odlučno poziva suzakonodavce da prioritarno i vrlo ambiciozno nastave s radom na skupnim paketima o pojednostavnjenju predstavljenima 26. veljače 2025. u cilju njihove što brže finalizacije u 2025.;
 - d) poziva suzakonodavce da bez odgode, a najkasnije do lipnja 2025., donesu prijedlog o mehanizmu odgode za izvješćivanje i dužnu pažnju o održivosti;
 - e) poziva Komisiju da brzo pripremi daljnje inicijative o pojednostavnjenju, među ostalim u području industrijske dekarbonizacije te sigurnosti i obrane te
 - f) odlučno poziva Komisiju i suzakonodavce da se tijekom cijelog zakonodavnog postupka pridržavaju načela za bolju regulativu te na taj način izbjegnu prekomjerno reguliranje i uvođenje administrativnih opterećenja, osobito za mala i srednja poduzeća.

Energetika

14. Podsjećajući na svoju predanost dvostrukom cilju ostvarivanja europske energetske suverenosti i klimatske neutralnosti do 2050., a kako bi Unija ostala konkurentna na globalnoj razini, Europsko vijeće:
- a) poziva na hitno intenziviranje svih napora na razini EU-a i država članica kako bi se građane i poduzeća u EU-u bolje zaštitilo od visokih troškova energije, kako bi se osigurala opskrba priuštivom i čistom energijom te izgradila istinska energetska unija do 2030., što će iziskivati ambicioznu elektrifikaciju primjenom svih rješenja s nultom stopom emisija i niskougljičnih rješenja te ulaganja u mreže, skladištenje i međupovezanost na nacionalnoj razini i razini EU-a. Podsjećajući na dogovorene energetske ciljeve, Europsko vijeće poziva na prekogranično dugoročno planiranje ulaganja koje bi obuhvaćalo cijelu Uniju, u cilju potpune integracije i međusobnog povezivanja energetskeg tržišta EU-a, čime bi se doprinijelo energetske sigurnosti Unije i zaštiti i otpornosti njezine infrastrukture te
 - b) u tom kontekstu pozdravlja predstavljanje Komisijina Akcijskog plana za priuštivu energiju od 26. veljače 2025., u kojem se navode strukturne i kratkoročne mjere, osobito za najteže pogođene građane i poduzeća, uz istodobno očuvanje cjelovitosti jedinstvenog tržišta, i odlučno poziva Komisiju, Vijeće, države članice i sve ostale relevantne dionike da te mjere počnu provoditi u 2025. Poziva na intenziviranje napora za omogućivanje dodatne opskrbe Europe energijom, posebno kako bi se zajamčila sigurnost opskrbe za sve države članice.

Unija za štednju i ulaganja

15. Uzimajući u obzir izazove za konkurentnost EU-a, iznimno je važno stvoriti istinski integrirana i dublja europska tržišta kapitala putem hitnog postizanja unije tržišta kapitala i putem dovršetka bankovne unije. Istinska unija za štednju i ulaganja pomoći će da se svake godine stotine milijardi eura dodatnih ulaganja usmjere u europsko gospodarstvo, čime će se doprinijeti povećanju EU-ove konkurentnosti, strateške autonomije i gospodarske sigurnosti.
16. U tom kontekstu i s obzirom na Komunikaciju Komisije od 19. ožujka 2025. Europsko vijeće:
 - a) očekuje od suzakonodavaca da brzo postignu dogovor o svim prijedlozima iz Akcijskog plana za uniju tržišta kapitala iz 2020. koji su u postupku donošenja, među ostalim onom o nesolventnosti;
 - b) kako bi se dopunila djelovanja na razini EU-a, naglašava potrebu za djelovanjima na nacionalnoj razini u cilju povećanja veličine i dubine tržišta kapitala koja su dostupna svim građanima i poduzećima u cijeloj Uniji;
 - c) u cilju proširenja mogućnosti za građane poziva:
 - Komisiju, Vijeće i države članice da ostvare napredak u povećanju sudjelovanja malih ulagača na tržištima kapitala stavljanjem na raspolaganje mogućnosti za europska ulaganja i štednju, među ostalim unaprijeđenih mogućnosti za štedne i mirovinske proizvode na razini EU-a, oslanjajući se na najbolje prakse, dovoljno rano da poduzimanje odlučnih koraka bude moguće u 2025. i
 - Komisiju da u 2025. brzo predloži poboljšanja postojećeg paneuropskog osobnog mirovinskog proizvoda;

- d) u cilju povećanja privatnog financiranja za poduzeća Komisiju poziva da:
- predstavi prijedloge za unapređivanje ekosustava privatnog vlasničkog i poduzetničkog kapitala te, u skladu sa svojim nadležnostima na temelju Ugovorâ, predloži neobavezan 28. režim prava trgovačkih društava koji bi omogućio rast inovativnih poduzeća, dovoljno rano da suzakonodavci mogu odlučne korake poduzeti najkasnije u 2026.
 - u 2025. brzo predloži revidirani sekuritizacijski okvir, među ostalim ciljane prilagodbe bonitetnog okvira, uz istodobno zadržavanje financijske stabilnosti i
 - nastavi preispitivati jednake uvjete za sve na globalnoj razini u bankarskom sektoru i sektoru osiguranja te da poduzme odgovarajuće mjere;
- e) u pogledu poboljšanja konvergencije i učinkovitosti nadzora tržišta kapitala u cijelom EU-u i smanjenja fragmentacije poziva Komisiju da, prema potrebi u suradnji s nacionalnim i europskim nadležnim tijelima:
- osigura konvergentne nadzorne prakse. U tu svrhu neophodno je nacionalna nadležna tijela poticati na homogenu provedbu, tumačenje, primjenu i izvršavanje prava EU-a;
 - dovrši procjenu i rad na uvjetima na temelju kojih bi europska nadzorna tijela mogla učinkovito nadzirati sistemski najvažnije prekogranične sudionike na tržištu kapitala i financijskim tržištima, s ciljem jačanja financijske integracije i osiguravanja financijske stabilnosti, pojednostavnjenja postupaka i smanjenja troškova usklađivanja, uzimajući u obzir interese svih država članica, te na temelju te procjene iznese, prema potrebi, prijedlog o nadzoru;

- brzo ukloni prepreke tržišno vođenoj konsolidaciji tržišne infrastrukture i prekograničnim ulaganjima i
 - pojednostavni postojeća pravila i ukloni udvostručavanje, pojasni regulatorne odredbe i smanji troškove usklađivanja i izvješćivanja;
- f) naglašava važnost mobilizacije privatnog financiranja za europsku obrambenu industriju i poziva Komisiju da u tu svrhu razmotri daljnje iskorištavanje programâ EU-a, primjerice tako da se osloni na iskustvo iz odjeljka „države članice” programa InvestEU, uzimajući u obzir poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica.

Jedinstveno tržište, industrija i vještine

17. Navedeni prioriteti u području konkurentnosti poduprijet će se ambicioznom novom horizontalnom strategijom jedinstvenog tržišta, koja će biti predstavljena u lipnju 2025., a čiji bi cilj trebao biti produbljivanje jedinstvenog tržišta otklanjanjem preostalih prepreka, posebno u području usluga i osnovnih dobara, rješavanjem fragmentacije te poboljšanjem primjene i provedbe pravila jedinstvenog tržišta.

18. Europsko vijeće također poziva da se bez odgode nastavi s radom na sljedećim posebnim područjima rada:
- a) nadovezujući se na Plan za čistu industriju, Akcijski plan za automobilski sektor od 5. ožujka 2025. i Akcijski plan za čelik i metale od 19. ožujka 2025., koji se odnose na tehnološku neutralnost, potrebno je pojačati rad kako bi se osigurale industrijske inovacije, obnova i dekarbonizacija u Europi te kako bi se osigurao rast ključnih tehnologija sutrašnjice, kao što su umjetna inteligencija, kvantne tehnologije, poluvodiči, 5G/6G i druge ključne tehnologije, uz posvećivanje posebne pozornosti tradicionalnim industrijama u tranziciji, posebno automobilske industriji, brodarstvu, zrakoplovstvu i energetski intenzivnim industrijama, i potrebi za osiguravanjem jednakih uvjeta za sve. U tu svrhu poziva Komisiju da bez odgode iznese ciljani prijedlog za dodatne fleksibilne mogućnosti u pogledu 2025. kao jedne od ciljnih godina iz Uredbe o utvrđivanju standardnih vrijednosti emisija CO₂ za automobile i kombije te da nastavi s preispitivanjem predviđenim u toj uredbi i
 - b) slijedom Komunikacije Komisije o uniji vještina od 5. ožujka 2025. dodatne napore trebalo bi uložiti u unapređivanje stjecanja, priznavanja i zadržavanja vještina u cijelom EU-u, od izgradnje osnovnih vještina do sudjelovanja u cjeloživotnom učenju, prekvalifikaciji i usavršavanju, u skladu s europskim stupom socijalnih prava i njegovim akcijskim planom.

Ostala djelovanja i daljnji koraci

19. Europsko vijeće razmotrilo je prioritete za europski semestar 2025. i potvrđuje Preporuku o ekonomskoj politici europodručja. Europsko vijeće razmotrilo je i stanje zaposlenosti i socijalno stanje u Europskoj uniji.

20. Europsko vijeće naglašava da bi u budućnosti svi navedeni prioriteti i djelovanja u području konkurentnosti trebali funkcionirati zajedno, uzajamno se osnažujući, zajedno s relevantnim instrumentima EU-a, kako bi se poduprlo istraživanja i inovacije, ulaganja, konvergenciju i koheziju, povezivost, diversifikaciju trgovine i gospodarska partnerstva, rast te gospodarsku otpornost u Europskoj uniji. Europsko vijeće i dalje će se baviti svim tim pitanjima, a na sastanku u listopadu 2025. ocijenit će napredak u pogledu konkurentnosti i zelene i digitalne tranzicije.

IV. EUROPSKA OBRANA I SIGURNOST

21. Nadovezujući se na svoje zaključke od 6. ožujka 2025. i s obzirom na Bijelu knjigu o budućnosti europske obrane od 19. ožujka 2025., Europsko vijeće poziva na ubrzanje rada na svim područjima kako bi se odlučno povećala obrambena pripravnost Europe u sljedećih pet godina. Poziva Vijeće i suzakonodavce da brzo nastave s radom na nedavnim prijedlozima Komisije. Europsko vijeće poziva na hitan početak provedbe djelovanja koja je u svojim zaključcima od 6. ožujka 2025. utvrdilo u području sposobnosti te na kontinuiran rad na relevantnim mogućnostima financiranja.
22. Europsko vijeće podsjeća da će snažnija i sposobnija Europska unija u području sigurnosti i obrane pozitivno doprinijeti globalnoj i transatlantskoj sigurnosti i da je komplementarna NATO-u, koji je i dalje okosnica kolektivne obrane za one države članice EU-a koje su njegove članice.
23. Navedenim se ne dovodi u pitanje poseban karakter sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimaju se u obzir sigurnosni i obrambeni interesi svih država članica, u skladu s Ugovorima. Europsko vijeće poziva Komisiju i visoku predstavnicu da redovito izvješćuju o napretku ostvarenom u provedbi zaključaka koje je usvojilo o obrani. Sva područja rada u vezi s tim pitanjem ponovno će razmotriti na sljedećem sastanku.

V. SLJEDEĆI VIŠEGODIŠNJI FINACIJSKI OKVIR I NOVA VLASTITA SREDSTVA

24. Europsko vijeće održalo je prvu razmjenu mišljenja o sljedećem višegodišnjem financijskom okviru i novim vlastitim sredstvima.

VI. MIGRACIJE

25. Europsko vijeće razmotrilo je napredak u provedbi svojih zaključaka o migracijama, među ostalim u svjetlu nedavnog pisma predsjednice Komisije. Europsko vijeće potiče daljnji rad, posebno na: vanjskoj dimenziji, ponajprije putem sveobuhvatnih partnerstava; provedbi donesenog zakonodavstva EU-a i primjeni postojećeg zakonodavstva; sprečavanju i suzbijanju nezakonitih migracija, među ostalim novim načinima koji su u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom; nastojanjima da se olakšaju, povećaju i ubrzaju vraćanja, služeći se svim relevantnim politikama, instrumentima i alatima EU-a; konceptima sigurnih trećih zemalja i sigurnih zemalja podrijetla; borbi protiv instrumentalizacije, trgovine ljudima i krijumčarenja ljudi; usklađivanju vizne politike u susjednim zemljama te sigurnim i zakonitim putovima, u skladu s nacionalnim nadležnostima. Europsko vijeće podsjeća na odlučnost EU-a da ojača sigurnost na svojim vanjskim granicama i osigura njihovu djelotvornu kontrolu, u skladu s pravom EU-a i međunarodnim pravom.
26. Europsko vijeće poziva suzakonodavce da kao prioritet ostvare napredak u predmetima koji u sebi sadrže dimenziju migracija. Konkretno, poziva suzakonodavce da brzo razmotre nedavni prijedlog Komisije o vraćanju.

VII. OCEANI

27. U kontekstu trenutačnih globalnih i geopolitičkih izazova, Europsko vijeće naglašava stratešku važnost oceana, otpornosti vodoopskrbe i plavog gospodarstva za jačanje EU-ove konkurentnosti i otpornosti, pomorske sigurnosti te okolišne održivosti i zaštite okoliša, u kontekstu trostruke krize koja pogađa naš planet, povezane s klimatskim promjenama, onečišćenjem i gubitkom bioraznolikosti.
28. Europsko vijeće pozdravlja namjeru Komisije da predloži ambiciozan i cjelovit europski pakt o oceanima usmjeren na budućnost, u skladu s odgovarajućim nadležnostima EU-a i država članica, kojim će se poticati zdravi oceani i mora, energetska sigurnost, pomorska sigurnost, sigurnost opskrbe hranom, održivo ribarstvo te održivo i konkurentno EU-ovo plavo gospodarstvo, s posebnim naglaskom na obalnim i otočnim zajednicama, i kojim će se doprinijeti globalnom znanstveno utemeljenom znanju o oceanima i odgovornom upravljanju njima.
29. Osim toga, Europsko vijeće sagledalo je pripreme za Konferenciju UN-a o oceanima koja će se održati u Nici od 9. do 13. lipnja 2025. te je pozvalo na pojačano globalno djelovanje i veću ambicioznost, među ostalim ubrzanu ratifikaciju Sporazuma na temelju Konvencije Ujedinjenih naroda o pravu mora o očuvanju i održivom korištenju morske bioraznolikosti na područjima izvan nacionalne jurisdikcije, kako bi se ostvario napredak u pogledu zaštite oceana i upravljanja njima na međunarodnoj razini.

VIII. MULTILATERALIZAM

30. Europska unija uvijek je poštovala te će i dalje poštovati Povelju UN-a i pravila i načela sadržana u njoj, posebno ona o suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti, političkoj neovisnosti i samoodređenju. Europsko vijeće ponovno potvrđuje čvrstu predanost Unije učinkovitom multilateralizmu i međunarodnom poretku utemeljenom na pravilima u čijem su središtu Ujedinjeni narodi.

31. Europska unija i dalje će biti predvidljiv, pouzdan i vjerodostojan partner te pozdravlja priliku za suradnju, u okružju koje se mijenja, sa svim svojim partnerima, kao i s Ujedinjenim narodima i njihovim agencijama u poticanju procesa unutarnjih reformi – inicijative UN80 – kako bi se osiguralo da Ujedinjeni narodi ostanu djelotvorni, troškovno učinkoviti i prilagodljivi.
32. Europska Unija predana je Paktu za budućnost, koji je ključan korak prema revitalizaciji Ujedinjenih naroda, postizanju ciljeva održivog razvoja i reformi međunarodne financijske strukture. Europska unija spremna je surađivati sa svim dionicima kako bi se osigurala njegova djelotvorna provedba.
33. Europsko vijeće sa zanimanjem očekuje Četvrtu međunarodnu konferenciju o financiranju razvoja, koja će se održati u Sevilli od 30. lipnja do 3. srpnja 2025. i označiti važan korak prema uspostavi obnovljenog globalnog okvira za financiranje održivog razvoja. Poziva relevantne institucije EU-a da rade na postizanju ambicioznog ishoda, zajedno s državama članicama.

IX. DRUGA PITANJA

34. Europsko vijeće raspravljalo je o stanju na zapadnom Balkanu i poziva Vijeće da to pitanje razmotri u travnju 2025.

Europsko vijeće

Bruxelles, 20. ožujka 2025.
(OR. en)

EUCO 11/25

CO EUR 9

NAPOMENA

Od:	Predsjednik Europskog vijeća
Za:	Delegacije
Predmet:	Sastanak Europskog vijeća (20. ožujka 2025.) – Ukrajina

Europsko vijeće raspravljalo je o najnovijem razvoju događaja u vezi s Ukrajinom. Tekst naveden u ovom dokumentu čvrsto je podržalo 26 šefova država ili vlada.

UKRAJINA

1. Podsjećajući na svoje ranije zaključke, Europsko vijeće ponovno potvrđuje svoju kontinuiranu i nepokolebljivu potporu neovisnosti, suverenitetu i teritorijalnoj cjelovitosti Ukrajine unutar njezinih međunarodno priznatih granica. Europska unija zadržava svoj pristup „mira putem snage”, u skladu s kojim Ukrajina mora biti u najjačem mogućem položaju, s vlastitim snažnim vojnim i obrambenim sposobnostima kao ključnom komponentom. U skladu s tim pristupom Europska unija, u koordinaciji s partnerima sličnih stavova i saveznicima, i dalje je spremna pružati daljnju sveobuhvatnu potporu Ukrajini i njezinu stanovništvu dok ta zemlja ostvaruje svoje neotuđivo pravo na samoobranu od agresivnog rata Rusije.
2. Europsko vijeće ponovno ističe svoju potporu sveobuhvatnom, pravednom i trajnom miru koji se temelji na načelima Povelje UN-a i na međunarodnom pravu te pozdravlja sve napore za postizanje takvog mira. Podsjeća na načela koja bi trebala usmjeravati mirovne pregovore, utvrđena 6. ožujka 2025.
3. Europsko vijeće pozdravlja zajedničku izjavu Ukrajine i Sjedinjenih Američkih Država objavljenu nakon njihova sastanka u Saudijskoj Arabiji 11. ožujka 2025., koja obuhvaća prijedloge o prekidu vatre i humanitarnim naporima, te ponovnu uspostavu razmjene obavještajnih podataka i pružanja vojne pomoći SAD-a. Europsko vijeće poziva Rusiju da pokaže stvarnu političku volju za okončanje rata.

4. Vjerodostojan put prema miru mora uključivati humanitarne napore, osobito razmjenu ratnih zarobljenika, oslobađanje civila i povratak sve ukrajinske djece i drugih civila koji su nezakonito deportirani i premješteni u Rusiju i Bjelarus.
5. Europska unija i dalje je spremna povećati pritisak na Rusiju, među ostalim dodatnim sankcijama i jačanjem izvršenja postojećih mjera, uključujući daljnja sredstva i mjere za suzbijanje izbjegavanja mjera, kako bi se oslabila njezina sposobnost vođenja agresivnog rata. U skladu s pravom EU-a ruska imovina trebala bi ostati imobilizirana sve dok Rusija ne okonča svoj agresivni rat protiv Ukrajine i nadoknadi joj štetu prouzročenu njime.
6. Europska unija i njezine države članice doprinijet će mirovnom procesu i pomoći u osiguravanju pravednog i trajnog mira za Ukrajinu, koji je u interesu Ukrajine i Europe u cjelini.
7. Sveobuhvatan mirovni sporazum, kojim se poštuju neovisnost, suverenitet i teritorijalna cjelovitost Ukrajine, mora biti popraćen čvrstim i vjerodostojnim sigurnosnim jamstvima za Ukrajinu kako bi se suzbila buduća ruska agresija. Europsko vijeće pozdravlja napore započete u tom pogledu zajedno s partnerima sličnih stavova i partnerima iz NATO-a. Europska unija i države članice spremne su doprinijeti sigurnosnim jamstvima, osobito podupiranjem sposobnosti Ukrajine da se djelotvorno obrani, u skladu sa svojim nadležnostima i sposobnostima te u skladu s međunarodnim pravom.
8. Europska unija nastavit će pružati redovitu i predvidljivu financijsku potporu Ukrajini. Europsko vijeće poziva Komisiju da brzo poduzme sve potrebne mjere za pojačano financiranje na početku razdoblja u okviru Instrumenta za Ukrajinu i inicijative ERA skupine G-7. Odlučno poziva Komisiju i države članice da iskoriste sve mogućnosti u okviru Instrumenta za Ukrajinu kako bi povećale financijsku potporu toj zemlji.

9. Europsko vijeće podsjeća na inicijative za povećanje vojne potpore EU-a Ukrajini, ponajprije na inicijativu visoke predstavnice o koordiniranju pojačane potpore država članica i drugih država sudionica, na dobrovoljnoj osnovi, posebno u pogledu streljiva za topništvo velikog kalibra i projektila, kao i na komponentu inicijative ERA skupine G-7 koja se odnosi na vojne potrebe. Poziva države članice da hitno pojačaju napore kako bi odgovorile na hitne vojne i obrambene potrebe Ukrajine.
10. Sva vojna potpora i sigurnosna jamstva za Ukrajinu pružat će se uz potpuno poštovanje sigurnosne i obrambene politike određenih država članica i uzimajući u obzir sigurnosne i obrambene interese svih država članica.
11. Europsko vijeće ponovno potvrđuje da je EU snažno predan osiguravanju potpune odgovornosti za ratne zločine i druge najteže zločine počinjene u vezi s agresivnim ratom Rusije protiv Ukrajine. U tom kontekstu napredak ostvaren u uspostavi posebnog suda za zločin agresije na Ukrajinu u okviru Vijeća Europe važan je korak.
12. Europska unija i dalje je predana podupiranju sanacije, oporavka i obnove Ukrajine, u koordinaciji s međunarodnim partnerima. U tom kontekstu bit će važna Konferencija za oporavak Ukrajine koja će se održati u srpnju 2025., a domaćin će joj biti Italija.
13. Europsko vijeće ponavlja da na temelju Povelje UN-a i međunarodnog prava Ukrajina ima neotuđivo pravo da odabere vlastitu sudbinu. Europska unija intenzivirat će potporu naporima koje Ukrajina ulaže u provedbu reformi na svojem putu prema članstvu u EU-u. Europsko vijeće ističe važnost ostvarivanja napretka u procesu pregovora u skladu s pristupom koji se temelji na zaslugama, tako da se skupine poglavlja otvaraju kada se ispune uvjeti, počevši sa skupinom poglavlja o temeljnim pitanjima što je prije moguće.
14. Europsko vijeće tu će temu ponovno razmotriti na sljedećem sastanku.

Sastanak na vrhu država europodručja

Bruxelles, 20. ožujka 2025.
(OR. en)

EURO 504/25

EUROSUMMIT 2
TSGC 5

NAPOMENA

Od: Glavno tajništvo Vijeća

Za: Delegacije

Predmet: Sastanak na vrhu država europodručja (20. ožujka 2025.)
– izjava

Za delegacije se u prilogu nalazi izjava dogovorena na navedenom sastanku na vrhu država europodručja.

Izjava sa sastanka na vrhu država europodručja, održanog u uključivom sastavu

1. Raspravljali smo o aktualnoj gospodarskoj i financijskoj situaciji. Naša su gospodarstva, unatoč zahtjevnom okruženju posljednjih godina, pokazala znatnu otpornost. Dobro koordiniranim i utemeljenim politikama osigurana je gospodarska stabilnost, pri čemu pad inflacije potiče oporavak raspoloživog dohotka kućanstava, a poboljšanim uvjetima financiranja podupiru se ulaganja unatoč nepovoljnim okolnostima. Tržište rada i dalje je otporno. Međutim, geopolitički rizici i nesigurnosti još su porasli. Ostajemo ujedinjeni u nepokolebljivoj odlučnosti da povećamo otpornost i konkurentnost naših gospodarstava.
2. Uzimajući u obzir pismo predsjednika Euroskupine od 12. ožujka 2025., ponovno pozivamo Euroskupinu da pomno prati ekonomska i fiskalna kretanja.
3. Predani smo osiguravanju utemeljenih i dobro koordiniranih makroekonomskih politika kojima se povećavaju produktivnost i ulaganja s ciljem postizanja jačih gospodarstava koja ostvaruju održiv i uključiviji rast. Potičemo Euroskupinu da i dalje pomno prati kretanja fiskalne politike i podupire koordinaciju kako bi se doprinijelo koherentnoj kombinaciji politika.
4. Ističemo važnost hitnog djelovanja i zajedničkog preuzimanja odgovornosti kako bi se postigao brz i znatan napredak u pogledu unije za štednju i ulaganja, s posebnim naglaskom na uniji tržišta kapitala radi mobilizacije štednje i omogućivanja financiranja potrebnih ulaganja kako bi se poduprla konkurentnost EU-a. U fragmentiranijem, digitaliziranom svijetu ubrzavanje napretka u uvođenju digitalnog eura ključno je za podupiranje konkurentnog i otpornog europskog platnog sustava, pružanje doprinosa ekonomskoj sigurnosti Europe i jačanje međunarodne uloge eura. Pozivamo predsjednika Euroskupine da redovito izvješćuje o napretku tih inicijativa.
5. Pozdravljamo napredak Bugarske u uvođenju eura, na temelju dogovorenih kriterija. Sa zanimanjem očekujemo ocjene Komisije i Europske središnje banke.